

Dalton Dokkum®

**PTA
2021 – 2023
HAVO**

Programma van toetsing en afsluiting
en examenreglement

HAVO

klas 4: 2021 - 2022

klas 5: 2022 - 2023

Inhoudsopgave	blz:	2
Inleiding		3
Leeswijze		4

DEEL1:
ALGEMEEN DEEL **5**

1. Het toets protocol	6
2. Overige afspraken en regels	10

DEEL 2 **15**
PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING **16**

	4 Havo	5 Havo
- PTA Nederlands	17	39
- PTA Engels	18	40
- PTA Duits	19	41
- PTA Spaans	20	42
- PTA Wiskunde A	21	43
- PTA Wiskunde B	22	44
- PTA Wiskunde D	23	45
- PTA Natuurkunde	24	46
- PTA Scheikunde	25	47
- PTA Biologie	26	48
- PTA Geschiedenis	27	49
- PTA Aardrijkskunde	28	50
- PTA Economie	29	51
- PTA Maatschappijleer	30	n.v.t.
- PTA Bedrijfseconomie	31	52
- PTA CKV	32	n.v.t.
- PTA Kunst Algemeen	33	53
- PTA Kunst Beeldend	34	54
- PTA Kunst Drama	35	55
- PTA Kunst Muziek	36	56
- PTA Lichamelijke opvoeding	37	57
- PTA BSM	38	58
- PTA REKENEN		59

DEEL 3
HET EXAMENREGLEMENT **60**

- -ALGEMENE BEPALINGEN	61 tot en met 79
- -BIJLAGE	80

Inleiding

Aan de leerlingen,

Je bent nog maar net gestart in klas 4 en nu al wordt het serieus: dit boekje gaat over het examen. In de komende twee jaar bouw je je resultaten op en sluit je het af met het centraal schriftelijk examen.

Hierbij krijg je het examenreglement en het officiële programma van toetsing en afsluiting. Dit korten we af met PTA. In dit boekje staat precies beschreven wat je moet doen om aan alle eisen te voldoen, die er zijn om het diploma 'HAVO' te behalen. Maar er staat vooral ook in wat de school moet doen en aan welke regels we ons moeten houden voor de inspectie.

Het boekje gaat over een periode van twee jaar en is bedoeld om duidelijkheid te geven over alle regels voor de examenkandidaten, maar ook voor ons als leraren.

We wensen je een succesvolle examenperiode toe en we hopen (en verwachten) aan het einde hiervan je een mooi diploma te mogen geven.

Namens het Team van Dalton Dokkum en Impulse Kollum,

September 2021

Arie van Barneveld
Examensecretaris.

Leeswijzer

Dit boekje bevat drie onderdelen:

Deel 1: PTA algemeen

In dit eerste deel vind je de regels zoals die gelden voor het schoolexamen en het centraal schriftelijke examen en wat je rechten en plichten zijn

Deel 2 PTA per vak

In het tweede deel staat per vak beschreven wat er van je wordt gevraagd.

Deel 3 Het Examenreglement

Het derde deel is het officiële examenreglement: hierin staan de formele regels beschreven. Waar mogelijk wordt verwezen naar het programma van toetsing en afsluiting.

Het examenreglement en het PTA zijn met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de tekst kunnen echter geen rechten worden ontleend. Hiervoor geldt het officiële examenbesluit. Dit is beschikbaar via www.eindexamen.nl Bij twijfel over de regels kun je het best naar je examensecretaris stappen.

Als je het om welke reden dan ook, niet eens bent met de vastgestelde eindcijfers van het schoolonderzoek, kun je tot woensdag 19 april 2022 voor 12.00 uur schriftelijk bezwaar maken per aangetekende brief bij de directeur. Uiteraard is dit de laatste stap: eerst ga je naar je docent en eventueel de examensecretaris, zodat snel oplossingen gezocht kunnen worden. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet of onduidelijk is, beslist de directeur.

Als je het niet eens bent met een beslissing van de directeur, kan jij of je ouders in beroep gaan bij de commissie van beroep. Deze bestaat uit een andere schooldirecteur van Piter Jelles, een beleidsmedewerker van Piter Jelles en een MR- lid, uit bij voorkeur de oudergeleding.

Dit programma van Toetsing en Afsluiting geldt voor:

cursusjaren 2021-2023:

Klas 4 HAVO 2021 – 2022

Klas 5 HAVO 2022 – 2023.

Dalton Dokkum®

PTA HAVO 2021 -2023

**Deel 1:
Programma van toetsing en afsluiting
ALGEMEEN DEEL**

TOETSPROTOCOL:

Inleiding

In dit toets protocol zijn de rechten en plichten van zowel leerling als docent vastgelegd met betrekking tot voorbereiding, afname en beoordeling van toetsen in leerjaar 4 en 5 Havo. Afspraken over toetsen die in deze leerjaren meetellen voor het examendossier zijn vastgelegd in het PTA.

Geldigheid

Dit toets protocol blijft geldig tot de volgende versie wordt vastgesteld. Eventuele voorgaande versies komen hierbij te vervallen.

Begrippenlijst

Toets	Een controlemoment tijdens het leerproces
Schoolexamen	Een toets welke meetelt voor het schoolexamen
Toetsvorm	Een controlemanier van het leerproces
Fraude	Het op ongeoorloofde wijze trachten het toets resultaat te beïnvloeden
Geoorloofd verzuim	Verzuim met een geldige reden, die gecommuniceerd is met school
Ongeoorloofd verzuim	Verzuim zonder een geldige reden, of een reden die niet gecommuniceerd is met school
Wegingsfactor	De mate waarin een toets resultaat meeweegt in het gemiddelde cijfer voor een vak of leergebied
Leerlijn (curriculum)	Het geheel van leerstof en vaardigheden voor een vak/leergebied
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting; een overzicht van toetsen die horen bij het Schoolexamen (SE)
Periode	Het schooljaar is verdeeld in 4 periodes. Iedere periode kent een evenredig aantal lesweken.
Beoordeling	Toetsen in de onderbouw worden beoordeeld met een cijfer afgerond op één decimaal achter de komma.

Functie van een toets

Een toets is een controlemoment tijdens het leerproces waarin wordt vastgesteld:

- de mate waarin de leerling een bepaalde vaardigheid bezit.
- of de leerling zich in een bepaalde vaardigheid heeft ontwikkeld.
- de mate waarin de leerling bepaalde kennis bezit.
- of mate waarin de leerling zijn/haar kennis heeft vergroot.
- of er sprake is van risico op achterstanden.

Bovendien is een toets een middel voor de docent de eigen manier van lesgeven te evalueren of een instrument om feedback te geven aan leerlingen, zodat ze kunnen leren van hun fouten.

PTA

Alle toetsen (schoolexamens) die deel uitmaken van het schoolexamen worden opgenomen in het PTA. In dit gedeelte zijn de toetsen beschreven van het leerjaar 4 en 5 Havo. Belangrijk: In overleg met directie en leerlingen kan afgeweken worden van het PTA.

Toetsweken

Gedurende het schooljaar zijn er 4 toetsweken (voor de examenklas 3) De toetsweken zijn opgenomen in het jaarrooster. In deze toetsweken worden schoolexamens afgenomen zoals vermeld in het PTA. De duur van de toetsen is over het algemeen twee klokuren.

Een overzicht van toetsvormen

De kennis en vaardigheden van een leerling kunnen o.a. op de volgende wijze worden getoetst:

- A. Mondeling:
 - 1. Leesbeurt/spreekbeurt
 - 2. Individuele overhoring
 - 3. Presentatie
 - 4. Actualiteitenkring
 - 5. Discussie
- B. Schriftelijk:
 - 1. (Deel)toets
- C. Praktisch
 - 1. Verslag/Portfolio
 - 2. Werkstuk
 - 3. Leesdossier
 - 4. Practicum
 - 5. Veldwerk
 - 6. Opdracht
 - 7. Luistertoets

Wegingsfactoren

Aan elk schoolexamen wordt door de docent een wegingsfactor 0, 1, 2, 3, 4 of 5 meegegeven. De wegingsfactoren worden opgenomen in het PTA.

Afname van toetsen

Per periode wordt via het PTA duidelijk welke schoolexamens worden afgenomen. Wanneer een docent ziek is tijdens een toetsmoment waarop een toets uit de categorie A of C wordt getoetst, wordt er met de betrokkenen een andere afspraak gemaakt. Het initiatief hiervoor ligt bij de docent.

Correctie en registratie

Binnen 10 schooldagen na de toets ontvangt de leerling het behaalde cijfer en is het cijfer in het cijferprogramma (SOMToday) opgeslagen. SOMToday is voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) te allen tijde te raadplegen via SOMToday.

Herkansen en inhalen

Leerlingen hebben per schooljaar recht op twee herkansingen. Voor voorexamenklassen geldt dat er na periode 2 één toetsweektoets uit periode 1 óf 2 mag worden herkanst. Na periode 4 geldt dat de leerlingen 1 toetsweektoets uit periode 3 óf 4 mogen herkansen. Voor examenklassen geldt dat er na periode 2 één toetsweektoets uit periode 1 óf 2 mag worden herkanst. Na periode 3 geldt dat de leerlingen 1 toetsweektoets uit periode 3 mogen herkansen.

Alle schriftelijke toetsen die tijdens de toetsweken worden afgenomen en volgens het PTA in aanmerking komen voor een herkansing, zijn herkansbaar.

Als een leerling tijdens een toetsweek een toets mist dan moet hij/zij deze toets op een daarvoor aangewezen moment inhalen. De leerling verspeelt hierdoor niet zijn recht op herkansing. De gemiste toets kan echter niet worden herkanst. Dus als toetsen worden gemist dan wordt de keuze voor herkansingen beperkter.

Voor zowel herkansen als inhalen van toetsweektoetsen geldt dat de leerling zich volgens de door de administratie verstrekte inschrijvingsprocedure opgeeft.

Gaat het om een toets die buiten de toetsweek om is afgenomen, dan regelt de leerling met de docent een moment om de toets in te halen. Het resultaat moet voor het einde van volgende periode in SOMToday staan.

Toetsweken in schooljaar 2021-2022 en 2022-2023:

De toetsweken zijn vastgesteld in overleg met !mpulse Kollum.

Toetsweek 1	Vanaf maandag 1 november 2021
Toetsweek 2	Vanaf maandag 17 januari 2022
Toetsweek 3	Vanaf maandag 28 maart 2022
Toetsweek 4	Vanaf maandag 20 juni 2022
Toetsweek 5,6,7	De toetsweken voor het schooljaar 2022-2023 worden in september 2022 vastgesteld

Fraude

In geval van fraude bij een schoolexamen wordt gehandeld naar het examenreglement.

Praktische opdrachten

Voor een in te leveren praktische opdracht wordt door de docent een datum naar de leerling gecommuniceerd. Eerder inleveren mag altijd. Bij geoorloofde afwezigheid van een leerling op de inlever dag, levert de leerling op de eerstvolgende dag van aanwezigheid het werk alsnog in.

Examenreglement

In het examenreglement wordt de gang van zaken rond het (school)examen geregeld. Het examenreglement wordt jaarlijks vastgesteld door de schoolleiding, hiertoe gemachtigd door het bevoegd gezag met instemming van de MR.

Aantal toetsen

Om een duidelijk beeld van de vorderingen van een leerling te kunnen geven, baseert de docent zich op voldoende cijfers. Hierbij wordt een balans gevonden tussen het bieden van voldoende kansen enerzijds en het waken voor overbelasting anderzijds.

Daarnaast wordt de volgende afspraak*/** gehanteerd over het aantal toetsen per week:

Leerjaar	Max. per dag	Max. per week
4 Havo	- 2 toetsen	- 5 toetsen
5 Havo		

* Inhaaltoetsen worden hierin niet meegerekend.

** Deze afspraak geldt niet voor toetsen die in een toetsweek worden afgenomen

Overige afspraken en regels

1 Tijdplanning:

Het schoolonderzoek begint in augustus 2021 en wordt voor 20 april 2023 afgesloten. Het Centraal Schriftelijk gedeelte van het eindexamen HAVO wordt afgenomen in mei 2023.

2 Absentie

Als je ziek bent of met een andere reden echt niet op school kan komen, bellen je ouders voor het examen of schoolonderzoek met school en melden dit aan de directeur, deelschoolleider of examensecretaris. Als er niet gebeld wordt, ben je onwettig afwezig. Dit kan betekenen dat je uitgesloten kan worden van verdere deelname aan het schoolonderzoek.

Als je weer op school bent, moet je meteen contact opnemen met de examensecretaris. Deze zal in overleg met de docenten voor de desbetreffende vakken een nieuwe datum vaststellen voor het gemiste examen. Soms kan een door ziekte gemist examen vervangen worden door een mondeling examen of omgekeerd.

3 Onregelmatigheden

Indien je je aan enige onregelmatigheid schuldig maakt(bijvoorbeeld afkijken) of afwezig bent zonder geldige reden, kan de schooldirecteur de volgende maatregelen nemen:

- het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of centraal examen;
- het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of centraal examen.
- Gemiste toetsen van het schoolexamen moeten voor de gestelde datum afgerond zijn anders vervalt deelname aan het centraal examen.
- het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schooldirecteur aan te wijzen onderdelen.

4 Verlengd mondeling

Zowel jij als de docent kunnen bij de directeur een verlenging aanvragen van het mondelinge schoolexamen. Deze beslist, in overleg met de docent-examinator. Zowel examinator als de leerlingen moeten dit verzoek binnen 1 werkdag na het mondeling schoolexamen schriftelijk indienen bij de secretaris van de examencommissie. Het verlengd mondelinge examen, dat niet langer duurt dan het oorspronkelijke examen wordt zo spoedig mogelijk afgenomen. Het cijfer wordt afgeleid uit het resultaat behaald op het oorspronkelijke schoolexamen en het verlengd examen samen.

5 Hulpmiddelen

Bij de (school)examens mag je alleen goedgekeurde rekenmachines gebruiken. De meeste rekenmachines geven geen problemen. Vraag je docent er even naar. Met name programmeerbare rekenmachines zijn vaak verboden.

Mededelingen over overige hulpmiddelen zoals woordenboeken en een tabellenboek worden vooraf aan het examen bekend gemaakt.

6 Examendossier

Alle schoolexamenresultaten die je haalt, worden gebundeld in het examendossier. Het dossier is een overzicht van alle afgelegde toetsen, uitgevoerde opdrachten en behaalde resultaten. Het examendossier bevat:

- Alle resultaten van het schoolexamen
- Alle resultaten van de extra vakken

7 Rekentoets:

Voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde is het van belang dat het vervolgonderwijs kan zien wat het rekenniveau van een leerling is. Daarom komt er voor deze groep leerlingen in vmbo en havo (2F voor vmbo, 3F voor havo) een schoolexamen rekenen. Dit examen moet gebaseerd zijn op de referentieniveaus. De afnamevorm en het aantal examens bepaalt de school zelf. Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt niet mee in de uitslag, maar wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

8 Dubbel Kunstvak:

Leerlingen met het profiel Cultuur en Maatschappij kunnen een tweede kunstvak volgen. In het tweede kunstvak wordt examen afgelegd volgens het vastgestelde examenprogramma. Echter, de stof voor het centraal examen vervalt dan; deze is immers identiek aan die van het kunstvak uit het profieldeel. In plaats daarvan krijgt de kandidaat aanvullende opdrachten in het kader van het schoolexamen. Die aanvullende opdrachten dragen er zorg voor dat de omvang van het vak, ook na het wegvallen van de CE--stof, voldoende blijft voor de vulling van het vrije deel. Het vak heeft in deze vorm dan uitsluitend een schoolexamen.

Als de kandidaat voor beide vakken aanvullende opdrachten doet, dan zijn de twee vakken bij de vaststelling van de uitslag inwisselbaar. Het cijfer van het centraal examen kan dan aan elk van beide vakken worden vastgeplakt. Het vak dat daarvoor wordt aangewezen, is daarna het profielvak.

9 Afwijking wijze van examineren

- De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. De schooldirecteur bepaalt de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.
- Dit kan als er sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of als er een verklaring is van een psycholoog of orthopedagoog. De aanpassing kan bestaan uit een verlenging van de duur van het examen met hoogstens 30 minuten of een andere aanpassing.
- Dit kan als je hoogstens zes jaren onderwijs in Nederland hebt gehad en de Nederlandse taal onvoldoende beheerst en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Het examen kan dan worden verlengd met maximaal 30 minuten en er kan een verklarend woordenboek der Nederlandse taal worden gebruikt.
- Ingeval van langdurige ziekte kan het examen worden gespreid.

10 Afspraken examendocenten

- De docent is verantwoordelijk voor zijn of haar PTA.
- De docent houdt zich strikt aan het PTA; afwijkingen gaan altijd in overleg met de examensecretaris.
- Alle toetsen die door de docent afgenomen worden volgens het PTA, worden van te voren voorzien van een normering.
- Van iedere afgenomen toets wordt een exemplaar bij de examensecretaris ingeleverd.
- De docent vermeldt minimaal 2 weken van te voren op de toets kalender, wanneer er een toets is gepland. Staat deze toets niet op de kalender vermeld, dan is het geen rechtsgeldige afspraak.
- Per dag wordt maximaal 1 toets ingepland. (behalve in de toetsweken)
- De leerlingen worden uiterlijk binnen 2 weken van de uitslag op de hoogte gebracht.
- De docent voert de uitslag binnen 2 weken in het SOMtoday systeem in.
- Indien een geplande toets niet door gaat, wordt in overleg met de examensecretaris een nieuwe toets datum bepaald.
- Een toets bestaat uit een substantieel deel van de stof(bijvoorbeeld:2 hoofdstukken).
- De docent is eindverantwoordelijk voor de cijfers, behaald voor zijn vak.
- De inhaaltoetsen en herkansingen worden centraal geregeld.

11 Data:

SE De toets momenten worden in de vak PTA's aangegeven. De vakdocenten bepalen later wat het exacte moment van toetsing is. Er is daarvoor een toets rooster beschikbaar op een voor leerlingen toegankelijke en bekende plaats.

CE Het centraal eindexamen start: donderdag 11 mei 2023

Donderdag	11 mei	Scheikunde	13.30 - 16.30 uur
Vrijdag	12 mei	Muziek	09.00 - 11.30 uur
Vrijdag	12 mei	Nederlands	13.30 - 16.30 uur
Maandag	15 mei	Geschiedenis	09.00 - 12.00 uur
Maandag	15 mei	Biologie	13.30 - 16.30 uur
Dinsdag	16 mei	Engels	13.30 - 16.00 uur
Woensdag	17 mei	Duits	09.00 - 11.30 uur
Woensdag	17 mei	Bedrijfseconomie	13.30 - 16.30 uur
Donderdag	18 mei	Hemelvaartsdag	
Vrijdag	19 mei	Hemelvaartsweekend	
Dinsdag	23 mei	Kunst (algemeen)	09.00 - 12.00 uur
Dinsdag	23 mei	Wiskunde A, B	13.30 - 16.30 uur
Woensdag	24 mei	Economie	13.30 - 16.30 uur
Donderdag	25 mei	Natuurkunde	13.30 - 16.30 uur
Vrijdag	26 mei	Aardrijkskunde	13.30 - 16.30 uur
Dinsdag	30 mei	Spaans	13.30 - 16.30 uur

In maart 2023 wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen.

12 Contactpersonen en instellingen

Er zijn algemene sites die informatie geven over het examen.

Het landelijk actiecomité scholieren:

www.laks.nl

De inspectie voor het voorgezet onderwijs:

www.owinsp.nl

www.eindexamen.nl

Locatiedirecteur:	Dalton Dokkum	S. Saakstra
Examensecretaris:	Dalton Dokkum	A. van Barneveld
Commissieleden:	Dalton Dokkum	E. Lems V. Klop

Commissie van beroep : adres: secretariaat College van bestuur
Postbus 9002
8903 LA Leeuwarden

Het PTA HAVO 2021-2023 is door de deelraad van Dalton Dokkum vastgesteld op:

29 september 2021:

Dalton Dokkum®

**PTA HAVO
2021 -2023**

**Deel 2:
Programma van toetsing en afsluiting
DE VAKKEN**

Programma van Toetsing en Afsluiting UITLEG

HAVO 4 vak

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1								
Periode 2								
Periode 3								
Periode 4								

Toelichting:

Inhoud	Omschrijving toetsinhoud
CSE/SE	Benoem of het onderdeel alleen SE, alleen CSE of SE en CSE-onderwerp is
Exameneenheid	Benoem de eindterm
Verwerkingsvorm	PO = Praktische Opdracht ST=Schriftelijke Toets, MO=Mondeling, PF=Portfolio
Herkansing	J of N
Weging	Weergeven in hele getallen 0, 1, 2, 3, 4, 5
Beoordeling	Door middel van een cijfer (C) of O/V/G

HAVO 4

Nederlands

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Leesvaardigheid: de leerling leest teksten op havo-examenniveau	SE/CSE	A	ST	J	3	C	N401
Periode 2	Leesvaardigheid: de leerling leest teksten op havo-examenniveau	SE/CSE	A	ST	J	3	C	N402
Periode 3	schrijfvaardigheid: de leerling schrijft een betoog/beschouwing over een bepaald onderwerp voor een specifiek publiek op basis van bronnen	SE	C	ST	N	2	C	N403
	mondelijke taalvaardigheid/argumenteren: de leerling neemt deel aan een voordracht, discussie of debat	SE/CSE	B/D	MO	N	2	C	N404
Periode 4	literatuur: de leerling kan een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis	SE	E	ST	N	2	C	N405

HAVO 4**Engels**

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
<p>Voor het vak Engels zijn er in Havo 4 geen PTA toetsen. In het voortgangsdokument worden wel verschillende toetsen beschreven Deze tellen mee voor de overgang naar Havo 5, maar maken geen deel uit van het Schoolexamen</p>								

HAVO 4

Duits

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Schrijfvaardigheid Volgens ERK: A2	SE	A	ST	J	1	C	D401
Periode 2	Leesvaardigheid Volgens ERK: B1	SE	A	ST	J	1	C	D402
Periode 3	Gespreksvaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	C	MO	J	1	C	D403
Periode 4	Luistervaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	B	ST	N	1	C	D404
	Literatuurverwerking	SE	E	PO	N	1	C	D405

HAVO 4**Spaans**

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
<p>Voor het vak Spaans zijn er in Havo 4 geen PTA toetsen. In het voortgangsdokument worden wel verschillende toetsen beschreven Deze tellen mee voor de overgang naar Havo 5, maar maken geen deel uit van het Schoolexamen</p>								

HAVO 4 Wiskunde A

Periode	Inhoud	CSE/SE	Tijd	Exameneenheid	Verwerking	Herkansing (J/N)	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4									
Periode 1	SE I (boek deel I): - H1 Rekenen - H2 Verbanden - Vaardigheden 1	CE	120	A, B, C	ST	J	1	C	W401
Periode 2	SE II (boek deel I): - H4 Systematisch tellen - Vaardigheden 2	SE	120	A, B	ST	J	1	C	W402
Periode 3	SE III (boek deel I): - H5 Lineaire en exponentiële groei - H6 Grafieken en vergelijkingen - H8 Grafieken en veranderingen - Vaardigheden 3	CE	120	A, C, D	ST	J	1	C	W403
Periode 4	SE IV (boek deel II): - H3 Statistische vraagstellingen - H7 Statistische verwerking - Vaardigheden 4	CE	120	A, E	ST	J	1	C	W404

Periode	Inhoud	CSE/SE	Duur (min)	Exameneenheid	Verwerking	Herkansing (J/N)	Weging (in %)	Beoordeling	Code
Leerjaar 4									
Periode 1	SE I (boek deel I): - H1: Vergelijkingen - H2: Machtsformules - Vaardigheden 1	CE	120	A, B	ST	J	1	C	C401
Periode 2	SE II (boek deel I): - H3: Functies en grafieken - H4: Exponentiële functies - Vaardigheden 2	CE	120	A, B	ST	J	1	C	C402
Periode 3	SE III (boek deel I): - H5: Lijnen en afstanden - H6: Afgeleide functies - Vaardigheden 3	CE	120	A, C, D	ST	J	1	C	C403
Periode 4	SE IV (boek deel II): - H7: Periodieke functies - H8: Logaritmische functies - Vaardigheden 4	CE	120	A, B	ST	J	1	C	C404

Domein A

Vaardigheden

Domein C

Meetkundige berekeningen

Domein B

Functies, grafieken en vergelijkingen

Domein D

Toegepaste analyse

HAVO 4

Wiskunde D

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examenleenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Blok 1: Kansen en tellen	SE	A en B	ST	J	1	C	E411
Periode 2	Blok 2: Oppervlakte en inhoud	SE	A en C	ST	N	1	C	E421
Periode 2	Blok 3: Kansrekening	SE	A en B	ST	J	1		E422
Periode 3	Blok 4: Statistiek	SE	A en B	ST	N	1	C	E431
Periode 3	Blok 5: Discrete kansmodellen	SE	A en B	ST	J	1	C	E432
Periode 4	Blok 6: Ruimtelijke figuren	SE	A en C	ST	J	1	C	E441
Periode 4	Blok 7: Continue kansmodellen	SE	A en B	ST	N	1	C	E451

Toelichting:

Domein A: Vaardigheden Domein B: Statistiek en kansrekening

Domein C: Ruimte meetkunde Domein D: Wiskunde in technologie

Domein E: Keuzeonderwerpen

HAVO 4

Natuurkunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	H1 "Beweging in beeld"	CE	C1.1, C1.2	ST	J	3		P401
Periode 2	H2 "Elektriciteit"	CE	G1.1 t/m 1.3	ST	J	2		P402
	H3 "Krachten"	CE	C1.3 t/m 1.5 + 2.1	ST	J	2		P403
Periode 3	H4 "Trillingen"	CE	B1.1, B1.2, B1.5 E1.2, C1.2+ 1.3	ST	J	2		P404
	H5 "Straling"	CE	B2.1 t/m 2.3	ST	J	2		P405
Periode 4	SE "Science-opdracht"	SE	B3/G2	PO	N	2		P406
	H6 "Arbeid en energie"	CE	C2.1 + 2.2 G1.2 + 1.5	ST	J	3		P407

HAVO 4

Scheikunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkings vorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	H1: Atoombouw en binding H2: Koolstofchemie	CSE/SE	A10-1, A10-3, A-12, B1-1, B1-2, B1-3, B1-4, B1-5, B1-6, B1-12, B1-13, B1-14, B1-15, B2-1, B3-1, B3-2, B4-1, C1-5, C1-9, C2-1, C7-2, C8-1, D1-1, F1-2, F1-3, F3-1, F3-3, F3-4, G2-2	ST	J	2	C	S401
Periode 2	H2: Koolstofchemie H4: Chemisch rekenen	CSE/SE	A8-3, A 10-1, A12, B1-3, B1-6, B1-12, B1-14, B1-15, B3-1, C1-5, C1-9, C2-1, C2-2, C7-2, C8-1, D1-1, F1-2, F1-3, F3-1, F3-3, F3-4, G2-2	ST	J	2	C	S402
Periode 3	H3: Zouten H5: Mengen en oplossen	CSE/SE	A5-5, A8-3, A10-1, A12, B1-1, B1-2, B1-7, B1-10, B1-11, B1-14, B1-15, B2-5, B2-6, B3-1, B3-2, B3-3, B3-4, B3-5, C1-3, C1-1, C1-4, C2-1, D1-1, G2-3	ST	J	2	C	S403
Periode 4	H6: Zuren en basen	CSE/SE	A5-5, A5-8, A8-3, A8-6, A10-1, B1-6, B1-8, B1-9, B1-14, B1-15, B3-1, B3-2, B4-1, C1-2, C1-6, C2-1, D1-1, D1-2, E1-1, G2-1	ST	J	2	C	S404
	H7: Onderzoek Praktische opdracht – eigen onderzoek	CSE/SE		PO	N	1	C	S405

HAVO 4

Biologie

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkings vorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Inleiding biologie, Voortplanting	CSE/SE	B2.1 - B2.2 - B3.1 - C1 - C2 - C3 B4.2 - C1.2 - C2.1 - C2.2 - C2.3 - D3.1 - D3.2 - D3.3 - D3.4 - D3.5 - D3.6 - D3.7 - D3.8 - D3.9 - E1.2 - E2.1 - E2.2 - E2.3 - E2.4 - E2.7 - E2.8 - E3.1 - E3.2 - E3.3 - E3.4 - E3.5 - E3.6	ST	J	2	C	B401
Periode 2	Genetica en evolutie	CSE/SE	B1.1 - C1.1 - C2.4 - D1.1 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4 B2.1 - B3.1 - B3.2 - C2.1 - F1.1 - F1.2 - F1.4 - F2.1 - F2.2 - F2.3 - F2.4 - F3.2	ST	J	2	C	B402
Periode 3	Regeling en waarneming en gedrag	CSE /SE	B2.1 - B4.1 - B4.2 - B4.3 - B6.1 - B6.2 - B7.3 B7.1 - B7.2 - B7.3 - D2.1 - D2.2 - D2.3 - D2.4 - D2.5 - D2.6 - D2.7 - D2.8	ST	J	2	C	B403
Periode 4	Ecologie, en milieu	CSE/SE	B3.2 - B8.1 - B8.2 - B8.3 - C3.1 - C3.2 - C3.3 - C3.4 - C3.5 - D4.1 - D4.2 - F3.1 - F3.2 - F3.3 - F3.4	ST	J	2	C	B404
Periode 1 t/m 4	Combinatiecijfer practica en praktische opdrachten Onderzoek Science DNA Ecologie Natuurtoets	SE	A	PO	N	2	O/V/G	B405

Havo 4

Geschiedenis

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Oudheid en Middeleeuwen	SE	A	ST	J	3	C	G401
Periode 2	Tijdscharnier 1500	CSE/SE	A	ST	N	2	C	G402
	Vroegmoderne tijd	CSE/SE	A	ST	J	3	C	G403
Periode 3	Tijdscharnier 1800	CSE/SE	A en D	ST	J	3	C	G404
	Praktische opdracht 1	SE	C	PO	N	2	C	G405
Periode 4	Moderne tijd	CSE/SE	A en D	ST	J	3	C	G406

HAVO 4

Aardrijkskunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing*	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Atlasvaardigheden	CSE	A1	ST	N	1	C	A401
	Grensgebied Mexico en VS	SE	B1	ST	J	2	C	A402
Periode 2	Globalisering: Groot-Brittannië en India	CSE	B3	ST	J	2	C	A403
Periode 3	Globalisering: een veranderende wereld	CSE	B2	ST	J	2	C	A404
Periode 4	Systeem aarde: Endogene en exogene processen	CSE	C1,C2,C3	ST	J	2	C	A405
	Praktische opdracht	SE/CSE	A1,A2	PO	N	1	C	A406

HAVO 4

Economie

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Schaarste en Ruil	Cse	B en C	ST	J	1	C	Z401
Periode 2	Ruilen over de tijd Risico en informatie	Cse / Ce	F en G	ST	J	1	C	Z402
Periode 3	Markt: vraag en aanbod	Cse / Ce	D	ST	J	2	C	Z403
Periode 4	Marktvormen en marktfalen	Cse / Ce	D	ST	J	2	C	Z404

Havo 4

Maatschappijleer

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing*	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Democratie *Praktische opdracht	SE	B	PO	N	1	C	M401
Periode 2	Rechtsstaat *Praktische opdracht	SE	A/B	PO	N	1	C	M402
Periode 3	Verzorgingsstaat *Praktische opdracht	SE	D	PO	N	1	C	M403
Periode 4	Pluriforme samenleving *Toets hoofdstuk 4	SE	E	ST	J	1	C	M404

HAVO 4

Bedrijfseconomie

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examineenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	H1 Bedrijfseconomie H14 Organisaties H15 Leiderschap H16 Personeelsbeleid	CSE/SE	A + C	ST	J	1	C	Y401
Periode 2	H5 Verzekeren, studeren, sparen en lenen H6 Enkelvoudige en samengestelde interest H7 Beleggen	CSE/SE	B	ST	J	2	C	Y402
	H8 Woning, H9 Familie, H10 Schenken & erven	CSE/SE	B	ST	J	2	C	Y403
Periode 3	H11 Eigen onderneming, H12 Rechtsvorm, H13 Organisatie & maatschappij	CSE/SE	B	ST	J	2	C	Y404
	H3 Balans, winst- en verliesrekening en liquiditeit	CSE/SE	A	ST	J	2	C	Y405
Periode 4	H17 Eigen vermogen, H18 Vreemd vermogen, H19 Vermogensmarkt, H20 Investeringsanalyse	CSE/SE	D	ST	J	1	C	Y406

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Feit en Fictie (kleine onderzoeksopdracht)	SE	Domein A, B	PO	N	1	C	K401
Periode 2	Schoonheid en lelijkheid (kleine onderzoeksopdracht)	SE	Domein A, B	PO	N	1	C	K402
Periode 3	Onderzoeksplan incl. reflectie	SE	Domein A, B, C	PO	N	2	C	K403
Periode 4	Grote onderzoeksopdracht	SE	Domein A, B, C, D	PO	N	2	C	K404

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Cultuur van het Moderne 1	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J401
Periode 2	Cultuur van het Moderne 2 + schrijfofdracht	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J402
Periode 3	Massacultuur 1	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J403
Periode 4	Massacultuur 2	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J404

HAVO 4

Kunst Beeldend

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Beeldend Product 1 Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H401
		SE	A/B	PO	N	1	C	H402
Periode 2	Arts eXpression Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H403
		SE	A/B	PO	N	1	C	H404
Periode 3	Beeldend Product 3 Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H405
		SE	A/B	PO	N	1	C	H406
Periode 4	Beeldend Product 4 Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H407
		SE	A/B	PO	N	1	C	H408

* Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.

HAVO 4

Kunst Drama

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Basisspelvaardigheden	SE	Domein B	PO	J	1	C	F401
Periode 2	Theaterbegrippen	SE	Domein A,C	ST	J	1	C	F402
Periode: Alle	Bezoek en beschouwingsverslag van activiteit	SE	Domein A,B, C	PO	J	1	C	F403
	Onderzoeksopdracht*		Domein A,B	PO	N	1	C	F404
Periode 3/4	Eindproject Drama	SE	Domein A, B	PO	N	2	C	F405

* Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.

HAVO 4

Kunst Muziek

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examenleenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Instrumentale vaardigheid	SE	B	PO	N	1	C	U401
Periode 2	Cover opdracht 1	SE	B	PO	N	1	C	U402
Periode 3	Opname Project	SE	A,B	PO	N	1	C	U403
Periode 4	Muziek Theorie – instrument kennis	SE	A,B C	ST–MO	j	1	C	U404
Periode 2–4	Onderzoek deel 1*	SE	B,C	ST	N	1	C	U405

* Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.

HAVO 4 Lichamelijke opvoeding

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 2	Sportfolio 13 (turnen)	SE	A/B/C/D	PF	N	1	O/V/G	L401
Periode 3	Sportfolio 14 (bewegen op muziek)	SE	A/B/C/D	PF	N	1	O/V/G	L402
Periode 4	Sportfolio 15 (atletiek)	SE	A/B/C/D	PF	N	1	O/V/G	L403

Toelichting:

Tijdens de lessen lichamelijke opvoeding werken leerlingen middels praktische opdrachten aan hun vaardigheden. De praktische opdrachten zijn gekoppeld aan een beweegthema en/of sport. De vorderingen die de leerling maakt worden bijgehouden in het sportfolio. Een onvolledig sportfolio wordt beoordeeld met een onvoldoende. Een bijgehouden sportfolio wordt beoordeeld met een voldoende of een goed. De mate van vordering in vaardigheid bepaalt of het sportfolio voldoende of goed wordt beoordeeld.

Opmerkingen: De uitvoering van het geplande PTA is onder voorbehoud. Ieder onderwerp zal getoetst worden aan het op dat moment geldende corona protocol van de KVLO/VO Raad. Op basis van dit protocol zal besloten worden of en hoe het onderwerp aangeboden kan worden.

HAVO 4 BSM

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 3	Lesgeven	SE	A, B, C2	PO	N	1	C	T401
Periode 4	Bewegen	SE	A, B1, B2, B3, B4, B5, B6, C1, C2	PO	N	1	C	T402
	Organiseren	SE	A, C3	PO	N	1	C	T403

HAVO 5

Nederlands

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	leesvaardigheid/argumentatieve vaardigheden: de leerling leest teksten op havo-examenniveau	SE/CSE	A/D	ST	J	3	C	N501
Periode 2	leesvaardigheid/argumentatieve vaardigheden: de leerling leest teksten op havo-examenniveau	SE/CSE	A/D	ST	J	3	C	N502
	schrijfvaardigheid: de leerling schrijft een betoog/beschouwing over een bepaald onderwerp voor een specifiek publiek	SE	C	ST/PO	N	2	C	N503
Periode 3	literatuur & mondelinge taalvaardigheid: de leerling houdt a.h.v. het fictiedossier een mondelinge presentatie en kan het gelezen werk plaatsen in historisch perspectief (literatuurgeschiedenis)	SE/CSE	E/B	PO/MO	N	3	C	N504

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Leesvaardigheid Proefexamen	CSE	A	ST	N	0	Indicatie cijfer	E501
	Schrijfvaardigheid 3 schrijfoopdrachten naar keuze	SE	D2	PF	N	0	O/V/G	E502
	Schrijfvaardigheid Formele schrijfoopdracht	SE	D1	ST	J	2	C	E503
Periode 2	Luistervaardigheid Cito kijk- en luistertoets	SE	B	ST	N	2	C	E504
Periode 3	Mondelinge presentatie Presentatie over PWS of literair werk	SE	C2	Mo	N	1	C	E505
	Gespreksvaardigheid Gesprek over literaire werken	SE	C1	Mo	N	1	C	E506
	Literatuur Poetry & Novels (dezelfde literaire werken)	SE	E	Mo	N	2	C	E507

HAVO 5

Duits

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Schrijfvaardigheid Volgens ERK: A2	SE	D	ST	J	2	C	D501
Periode 2	CITO Kijk- en Luistervaardigheid	SE	B	ST	J	2	C	D502
Periode 3	Gespreksvaardigheid Volgens ERK: A2/B1	SE	C	MO	N	2	C	D503
	Literatuurverwerking	SE	E	PO	N	2	C	D504

HAVO 5**Spaans**

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Voor het vak Spaans wordt het PTA in oktober 2022 vastgesteld.								

HAVO 5

Wiskunde A

Periode	Inhoud	CSE/SE	Duur	Exameneenheid	Verwerking	Herkansing (J/N)	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5									
Periode 1	SE I (boek deel II): - H9 Lineaire en exponentiële formules - H10 Verdelingen - Vaardigheden 5	CSE	120	B, E	St	J	3	C	W501
Periode 2	SE II (boek deel II + deel III): – H11 Allerlei formules - H12 Toegepast rekenen - Vaardigheden 6	CSE	120	A, B	St	J	3	C	W502
Periode 2	Praktische opdracht	SE	Dag	E5	Ict	N	2	C	W503
Periode 3	SE III (boek deel III): - H13 Conclusie uit data - H14 Formules herschrijven - Vaardigheden 7	CSE	120	B, E	St	J	3	C	W504

Periode	Inhoud	CSE/SE	Tijd	Exameneenheid	Verwerking	Herkansing (J/N)	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5									
Periode 1	SE I (boek deel II): <ul style="list-style-type: none"> - H9: Afstanden en hoeken - H10: Functies bewerken - Vaardigheden 5 	CSE	120	B, C	ST	J	3	C	C501
Periode 2	SE II (boek deel II + deel III): <ul style="list-style-type: none"> - H11: Differentiëren - H14: Verbanden - Vaardigheden 6 	CSE	120	B, D	ST	J	3	C	C502
Periode 2	Praktische opdracht	SE	Dag	A, C	ST	N	2	C	C503
Periode 3	SE III (boek deel III): <ul style="list-style-type: none"> - H12: Goniometrische functies - H13: Cirkels - Vaardigheden 7 	CSE	120	B, C	ST	J	3	C	C504

- Domein A Vaardigheden
Domein B Functies, grafieken en vergelijkingen
Domein C Meetkundige berekeningen
Domein D Toegepaste analyse

HAVO 5

Wiskunde D

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 4								
Periode 1	Blok 8: Lineair programmeren	SE	A en D	ST	N	1	C	E511
Periode 1	Blok 9: Modelleren	SE	A en B	ST	J	1		E512
Periode 2	Blok 10: Meetkundige berekeningen	SE	A en B	ST	J	1	C	E521
Periode 3	Blok 11: Optimaliseren	SE	A en B	ST	N	1	C	E531

Toelichting:

Domein A: Vaardigheden Domein B: Statistiek en kansrekening

Domein C: Ruimte meetkunde Domein D: Wiskunde in technologie

Domein E: Keuzeonderwerpen

HAVO 5

Natuurkunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Voorkennis toets + H7 "Stoffen en materialen"	CE	Alle + D1.1 t/m 1.6 + G1.1	ST	J	2	C	P501
	SE "Science opdracht"	SE	B3/G2/D2/E2/F	PO	N	1	C	P502
Periode 2	H8 "Krachten in evenwicht"	CE	C1.3, 1.4, 1.6	ST	J	2	C	P503
	H9 "Golven"	CE	B1.1, 1.2, 1.5	ST	J	2	C	P504
Periode 3	H10 "Medische beeldvorming"	CE	B2.1, 2.3, 2.4	ST	J	2	C	P505
	H11 "Zonnestelsel en heelal"	CE	E1	ST	J	2	C	P506

HAVO 5

Scheikunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	H8: Energie en reactiesnelheid H9: Procestechnologie H10: Biochemie Praktische opdracht – eigen onderzoek (science)	CSE/SE	A10-2, A12, B1-6, B1-11, B1-14, B1-15, B3-3, B3-4, C1-9, C2-1, C2-2, C3-1, C3-2, C3-3, C3-4, C5-25, C6-1C7-2, C7-1, C6-2, C4-24, C8-1, C8-2, C8-4, D1-1, D2-30, E2-34, F1-1, F1-2, F1-3, F1-4, F1-5, F2-37, F4-39, G1-1, G1-2, G1-3, G1-4, G1-5, G1-6, G2-1, G3-43, G4-44	ST	J	4	C	S501
				PO	N	2	C	S502
Periode 2	H11: Metalen en redox H12: Kunststoffen	CSE/SE	A10-3, A12, B1-5, B1-7, B3-1, B3-2, B3-3, B2-1, B2-6, B3-3, B4-1, B5-1, C1-7, C1-8, C1-9, C7-1, C3-4, C3-5, C8-1, C8-2, C8-3, C8-4, D3-1, D3-2, E1-1, E1-2, E3, E3-35, F1-4, F3-5	ST	J	4	C	S503
Periode 3	H13: Groene chemie Examenopgaven	CSE/SE	A10-3, A13, A14, C2-1, C2-2, C3-1, C3-2, C3-3, C3-4, C7-1, F1-1, F1-2, F1-3, F1-4, F1-5, F2-37, F3-1, F3-2, F3-4	ST	J	4	C	S504

Periode	Inhoud	CSE/ SE	Examineenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Stofwisseling in de cel en DNA	CSE/ SE	B1.3 - B2.3 - B3.2 B1.1 - B1.2 - B1.3 - B2.3 - C1.1 - C1.2 - D1.1 - D1.2 - D1.3 - D1.4 - D1.5 - E1.1 - E1.2 - E1.3 - E2.4 - E2.5 - E2.6 - E2.7 - E2.8 - E3.6 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4 - F2.3	ST	J	3	C	B501
Periode 2	Vertering en Transport	CSE	B3.1 - B3.4 B3.1 - B3.6	ST	J	3	C	B502
Periode 3	Gaswisseling, Uitscheiding en Afweer	CSE	B3.1 - B3.3 - B3.5 - B4.1 B5.1	ST	J	3	C	B503
Periode 1 t/m 3	Combinatiecijferpractica en praktische opdrachten Bloed Hart Onderzoek	SE	A en alle domeinen	PO	N	2	O/V/G	B504

Havo 5

Geschiedenis

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	HC: Britse Rijk	CSE/SE	A en B	ST	J	4	C	G501
	Praktische opdracht 2	SE	C	PO	N	2	C	G502
Periode 2	HC: Duitsland in Europa	CSE/SE	A en B	ST	J	4	C	G503
Periode 3	HC: Nederland 1948–2008	CSE/SE	A en B	ST	J	4	C	G504

Toelichting: De praktische opdracht 2 is niet specifiek gekoppeld aan periode 1.

HAVO 5

Aardrijkskunde

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing*	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Systeem aarde: Klimaat en landschap	CSE+SE	C1,C2, C3	ST	J	2	C	A501
Periode 2	Wonen in Nederland Geografisch onderzoek	CSE SE	E1,E2 A2	ST PO	J N	2 1	C C	A502 A503
Periode 3	Brazilië	CSE	D1,D2	ST	J	2	C	A504

HAVO 5

Economie

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Samenwerken en onderhandelen	Cse/ Ce	E	ST	J	4	C	Z501
Periode 2	Welvaart en groei	Cse/ Ce	H en F	ST	J	4	C	Z502
Periode 3	Goede tijden, slechte tijden	Cse/ Ce	H, B, C, E, D, G	ST	J	4	C	Z503

- Methode: Learning Portal: Noordhoff – Pincode havo BB 6e editie
- Bij de toetsen is het gebruik van een grafische rekenmachine niet toegestaan
- De stof voor het Centraal Examen bestaat uit de domeinen: D, E, F, G, H, I in combinatie met A (vaardigheden). De domeinen J en K (Onderzoek, Experiment en Keuzeonderwerpen komen verspreid over leerjaar 4 en 5 aanbod)

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	H21 t/m 24: Marketing	CSE/SE	E	ST	J	4	C	Y501
Periode 2	H25 t/m H30: Financieel Beleid	CSE/SE	F	ST	J	4	C	Y502
Periode 3	H31 t/m H35: Verslaggeving	CSE/SE	G	ST	J	4	C	Y503

- De stof voor het Centraal Examen bestaat uit de domeinen: B, C2, D2, E2, F en G in combinatie met A (vaardigheden).
- Bij de toetsen is het gebruik van een grafische rekenmachine niet toegestaan
- Methode: Van Vlimmeren; Bedrijfseconomie in balans

HAVO 5

Kunst Algemeen

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Cultuur van het Moderne herhaling	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J501
Periode 2	Examenonderwerp	CSE	A/B/C	ST	J	1	C	J502
Periode 3	Examenonderwerp + schrijfofdracht	SE	A/B/C	ST	J	1	C	J503

HAVO 5

Kunst Beeldend

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Beeldend Product 1	SE	A/B	PO	N	1	C	H501
	Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H502
Periode 2	Beeldend Product 2	SE	A/B	PO	N	1	C	H503
	Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H504
Periode 3	Expositie	SE	A/B	PO	N	1	C	H505
	Onderzoeksopdracht*	SE	A/B	PO	N	1	C	H506

** Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.*

HAVO 5 Kunst Drama

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examineenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Basisspelvaardigheden	SE	Domein A, B	PO	N	1	C	F501
	Bezoek en beschouwingsverslag van 2 activiteit (periode naar keuze)	se	Domein A,B,C	PO	N	1	C	F502
Periode 2	Theaterbegrippen	SE	Domein A,	T	J	1	C	F503
	Onderzoeksopdracht*	SE	Domein A, B	PO	N	1	C	F504
Periode 3	Eindproject drama	SE	Domein A, B	PO	N	2	C	F505

* Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examenleenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Cover opdracht 2	SE	B	PO	N	1	C	U501
Periode 2	Cover Opdracht - Componeren	SE	A,B	PO	N	1	C	U502
Periode 2	Muziek theorie - instrumentkennis	SE	A,B,C	ST-MO	J	1	C	U503
Periode 3	Slotconcert/ portfolio	SE	A,B,C	PO	N	2	C	U504
Periode 1- 3	Onderzoek deel 2*	SE	B,C	ST	N	1	C	U505

** Dit onderdeel hoeft alleen gemaakt te worden door leerlingen met meer dan één kunstvak. Voor meer informatie: Zie onderdeel "Dubbel kunstvak" in het toets-protocol.*

HAVO 5 Lichamelijke Opvoeding

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Sportfolio 16 (actuele bewegingsactiviteiten)	SE	A/B/C/D	PO/PF	Nee	1	O/V/G	L501
Periode 2	Sportfolio 17 (spel)	SE	A/B/C/D	PO/PF	Nee	1	O/V/G	L502
Periode 2	Sportfolio 18 (lesgeven)	SE	A/B/C/D/E	PO?PF	Nee	1	O/V/G	L503

Toelichting:

Tijdens de lessen lichamelijke opvoeding werken leerlingen middels praktische opdrachten aan hun vaardigheden. De praktische opdrachten zijn gekoppeld aan een beweegthema en/of sport. De vorderingen die de leerling maakt worden bijgehouden in het sportfolio. Een onvolledig sportfolio wordt beoordeeld met een onvoldoende. Een bijgehouden sportfolio wordt beoordeeld met een voldoende of een goed. De mate van vordering in vaardigheid bepaalt of het sportfolio voldoende of goed wordt beoordeeld.

Opmerkingen: De uitvoering van het geplande PTA is onder voorbehoud. Ieder onderwerp zal getoetst worden aan het op dat moment geldende corona protocol van de KVLO/VO Raad. Op basis van dit protocol zal besloten worden of en hoe het onderwerp aangeboden kan worden.

HAVO 5 BSM

Periode	Inhoud	CSE/SE	Examineenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1								
Periode 2	Theorietoets	SE	A, D1, E2, E3	ST	J	2	C	T501
	Bewegen	SE	A, B1, B2,	PO	N	1	C	T502
Periode 3	Lesgeven	SE	A, B, C2	PO	N	3	C	T503
	Organiseren	SE	A, C3	PO	N	2	C	T504
	Trainingsprogramma	SE	A, D1, D2, D3	PO	N	2	C	T505

HAVO 2021–2023 Rekenen*

Periode	Inhoud	CSE/SE	Exameneenheid	Verwerkingsvorm	Herkansing	Weging	Beoordeling	Code
Leerjaar 5								
Periode 1	Toets niveau 3F Domeinen: Getallen Verhoudingen Meten en meetkunde Verbanden	SE		ST	N	nvt**	C***	R501

*Dit vak is verplicht voor leerlingen zonder wiskunde in zijn/haar profiel

** Het cijfer telt niet mee in de slaag/zak regeling

*** Het cijfer van de rekentoets komt op een bijlage bij de cijferlijst en diploma

Dalton Dokkum®

PTA 2021 – 2023 VMBO TL PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Deel 3

Examenreglement

Inleiding

Het behalen van een diploma vmbo, havo of vwo is gebonden aan wet en regelgeving zoals beschreven in het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. (zie www.eindexamen.nl).

Op grond van het Eindexamenbesluit heeft de scholengemeenschap centraal het kader voor de examenreglementen, die de locaties zelf opstellen, vastgesteld. Daarnaast stelt elke locatie een programma van toetsing en afsluiting vast. Het examenreglement van de locatie en het programma van toetsing en afsluiting van de locatie kunnen in één document zijn weergegeven.

De Centrale Examencommissie bestaat uit de examensecretarissen van de scholen en de coördinator eindexamens van de OSG Piter Jelles.

De in het Eindexamenbesluit gehanteerde indeling wordt ook in dit document en in examenreglementen gebruikt. Bij elk artikelnummer staat tussen haakjes vermeld wat het bijbehorende artikel in het Eindexamenbesluit is.

Het bevoegd gezag, de examensecretaris en de examencommissie spelen een belangrijke rol bij het toetsen en examineren. Een begripsbepaling via onderstaande links te vinden:

Bevoegd gezag: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de Wet Voortgezet Onderwijs.

Examencommissie: de examencommissie bedoeld in artikel 35d van het Eindexamenbesluit;

Examensecretaris: de examensecretaris bedoeld in artikel 3a van het Eindexamenbesluit;

Arie van Barneveld
Examensecretaris VMBO TL en HAVO, Dalton Dokkum

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1 (4). Indeling eindexamen; profielwerkstuk en maatschappelijke stage

1. Het eindexamen of deeleindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet, of de gemeende leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minst één vak van de vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

Artikel 2 Onregelmatigheden (5)

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig onderdeel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. De examinerator meldt de onregelmatigheid, uiterlijk de volgende schooldag, tegelijkertijd in afschrift aan de secretaris van het eindexamen, aan de directeur van de school.
4. Alvorens een beslissing ingevolge het eerste lid wordt genomen, hoort de directeur, binnen drie schooldagen na melding, de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.
5. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt binnen vijf schooldagen na melding, tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat. In dit schrijven wijst de directeur tevens op het bepaalde in het zesde en zevende lid.
6. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep (bijlage 1).
7. In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf schooldagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep.

Hoofdstuk 2 Inhoud van het eindexamen

Artikel 3 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (8)

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examens willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in extra vakken examens afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarop deze extra vakken een aanvulling zijn.

Artikel 4 Minimale overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort of leerweg van inschrijving (8A)

Indien het eindexamen één of meer vakken omvat van een andere schoolsoort of leerweg dan die waarvoor de kandidaat is ingeschreven, behoort ten minste één vak tot de voorgeschreven eindexamenvakken van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.

Artikel 6 Eindexamen h.a.v.o. (13)

1. Het eindexamen h.a.v.o. omvat:
 - a. in het gemeenschappelijk deel de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding.
 - b. in het profieldeel van het profiel natuur en techniek de vakken wiskunde B, natuurkunde, scheikunde en het profielkeuzevak: biologie.
 - c. in het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid de vakken wiskunde A (wiskunde B), biologie, scheikunde en één van de volgende profielkeuzevakken, ter keuze van de leerling: natuurkunde of aardrijkskunde
 - d. in het profieldeel van het profiel economie en maatschappij de vakken wiskunde A, economie, geschiedenis en één van de volgende profielkeuzevakken, ter keuze van de leerling: aardrijkskunde, Duitse taal en literatuur, management en organisatie (bedrijfseconomie).
 - e. in het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij de vakken geschiedenis, Duitse taal en literatuur en het culturele profielkeuzevak: beeldende vorming, en één van de volgende maatschappelijke profielkeuzevakken, ter keuze van de leerling: economie, aardrijkskunde.
 - f. in het vrije deel van het profiel natuur en techniek, ter keuze van de leerling één van de volgende vakken: Duitse taal en literatuur, economie, beeldende vorming.
 - g. in het vrije deel van het profiel natuur en gezondheid, ter keuze van de leerling één van de volgende vakken: Duitse taal en literatuur, economie, beeldende vorming, aardrijkskunde, natuurkunde.
 - h. in het vrije deel van het profiel economie en maatschappij ter keuze van de leerling één van de volgende vakken: Duitse taal en literatuur, beeldende vorming, aardrijkskunde, biologie, management en organisatie (bedrijfseconomie).
 - i. in het vrije deel van het profiel cultuur en maatschappij ter keuze van de leerling één van de volgende vakken: wiskunde A, economie, aardrijkskunde, biologie, management en organisatie (bedrijfseconomie).

- j. in een profiel kan wiskunde A of wiskunde B voorkomen, maar niet beide vakken.
 - k. de rekentoets
2. Het bevoegd gezag van een school voor h.a.v.o. kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen.

Artikel 7 Eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg (22)

1. Het eindexamen v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg omvat:
- a. in het gemeenschappelijk deel de vakken Nederlandse taal, Engelse taal, lichamelijke opvoeding, maatschappijleer en kunstvakken 1.
 - b. in het profieldeel van het profiel techniek de vakken wiskunde en natuur- en scheikunde 1, waaronder tevens begrepen het profielwerkstuk.
 - c. in het profieldeel van de profiel zorg en welzijn het vak biologie en één van de volgende vakken, ter keuze van de leerling: wiskunde, geschiedenis of aardrijkskunde, waaronder tevens begrepen het profielwerkstuk.
 - d. in het profieldeel van de profiel economie het vak economie en één van de volgende vakken, ter keuze van de leerling: wiskunde, Duitse taal, waaronder tevens begrepen het profielwerkstuk.
 - e. in het profieldeel van de profiel landbouw het vak wiskunde en één van de volgende vakken, ter keuze van de leerling: biologie of natuur- en scheikunde 1, waaronder tevens begrepen het profielwerkstuk.
 - f. in het profiel techniek in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken: Duitse taal, natuur- en scheikunde 2, biologie, geschiedenis, aardrijkskunde, beeldende vorming.
 - g. in het profiel economie in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken: Duitse taal, wiskunde, biologie, geschiedenis, aardrijkskunde, beeldende vorming.
 - h. in het profiel zorg en welzijn in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken: Duitse taal, natuur- en scheikunde 1, natuur- en scheikunde 2, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde, beeldende vorming.
 - i. in het profiel landbouw in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken: Duitse taal, natuur- en scheikunde 2, biologie, geschiedenis, aardrijkskunde, beeldende vorming.
 - j. de rekentoets
2. Het bevoegd gezag van een school voor v.m.b.o. theoretische leerweg kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen.

Hoofdstuk 3 Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 8a (31). Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. Elke locatie heeft een eigen examenreglement. In dit examenreglement zijn naast de door de scholengemeenschap vastgestelde regels, de regels geldend voor de locatie opgenomen. Het pta wordt volledig door de locatie vastgesteld. Het examenreglement wordt door het bevoegd gezag van de locatie vastgesteld en bevat in elk geval:
 - a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
 - b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 5;
 - c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de kandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
 - d. in het geval van een school voor voortgezet onderwijs, de samenstelling en het adres van de in artikel 5, vierde en vijfde lid, bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.

Artikel 8b (31a). Programma van Toetsing en Afsluiting

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
 - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
 - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 8c (31c). Programma van Toetsing en Afsluiting: Wijziging

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
 - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie van de school voor voortgezet onderwijs wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.

Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Afdeling 2 Schoolexamen

Artikel 9 Tijdvakken schoolexamen (32)

1. Het schoolexamen havo vangt aan op 1 oktober van het vierde leerjaar.
2. Het schoolexamen vmbo vangt aan op 1 oktober van het derde leerjaar.
3. Het schoolexamen wordt uiterlijk 15 werkdagen voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten met dien verstande, dat de werkdagen in de meivakantie en de verlengde meivakantie in deze telling meetellen (officiële feestdagen niet).
4. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het derde lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten voor het centraal examen in dat vak, doch na aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 10 Wijze van toetsen (32)

1. De toetsen van het schoolexamen kunnen als mondeling toets, als schriftelijke toets, als praktische opdracht, als portfolio, als handelingsdeel of als profielwerkstuk worden afgenomen.
2. Praktische opdrachten, het profielwerkstuk, en handelingsdelen zijn als groepsopdracht mogelijk.
3. De toetsen van het schoolexamen kunnen afgenomen worden in aanwezigheid van andere kandidaten die in hetzelfde vak eindexamen doen.
4. Bij elke toets kan de directeur een tweede examinator toestaan.

Artikel 11 Te laat komen en verhindering tijdens het schoolexamen (32)

1. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk vijftien minuten na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten
2. Het meer dan vijftien minuten te laat komen of het niet verschijnen, zonder geldige reden, van een kandidaat bij een toets van het schoolexamen, wordt als onregelmatigheid aangemerkt.
3. De kandidaat die om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij een toets van het schoolexamen krijgt een vervangende toets voorgelegd.

Artikel 12 Herkansing per vak (32)

1. Een kandidaat, die eindexamen aflegt, kan in twee periodes per schooljaar een toets herkansen. Uitgezonderd zijn: handelingsdelen, portfolio's en praktische opdrachten.
2. Regels omtrent deze herkansing zijn opgenomen in het toetsprotocol van de locatie.
3. De kandidaat, die eindexamen h.a.v.o. of v.m.b.o. aflegt, meldt zijn herkansing via het inschrijfformulier dat wordt opgestuurd naar alle kandidaten, aan. Dit formulier moet voor de aangegeven deadline, welke staat vermeld op het formulier, worden teruggestuurd naar de secretaris van het eindexamen. Formulieren die worden ingestuurd na de deadline worden niet meer geregistreerd.
4. De herkansingen vinden op een daarvoor in de jaarkalender aangegeven moment plaats.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing van de toets in een vak en bij de eerder afgelegde toets in dat vak geldt als het definitieve cijfer van de toets in dat vak.
6. Toetsen waarvan het resultaat tot stand is gekomen op grond van artikel 2, lid 2, zijn uitgesloten van herkansing per vak.

Artikel 13 Vrijstellingen(32)

1. Leerlingen die in een voorexamenklas doubleren, krijgen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en in voorkomend geval voor het profielwerkstuk een vrijstelling, indien op het moment van de vaststelling van de overgang het eindresultaat 'voldoende' of het eindcijfer 7 of meer is behaald.
2. Leerlingen die voor het eindexamen zijn afgewezen, krijgen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en in voorkomend geval voor het profielwerkstuk een vrijstelling, indien op het moment van de vaststelling van de eindexamenuitslag het eindresultaat 'voldoende' of het eindcijfer 6 of meer is behaald.
3. Leerlingen die in een voorexamenklas doubleren, kunnen voor de onderdelen van het examenprogramma van een vak, waarin tevens een centraal schriftelijk examen is, die alleen in het schoolexamen worden getoetst een vrijstelling krijgen, indien op het moment van de vaststelling van de overgang het eindresultaat 'voldoende' of het eindcijfer 7 of meer is behaald. Deze onderdelen zijn in het programma van toetsing en afsluiting aangeven.
4. Leerlingen die voor het eindexamen zijn afgewezen, kunnen voor de onderdelen van het examenprogramma van een vak, waarin tevens een centraal schriftelijk examen is, die alleen in het schoolexamen worden getoetst een vrijstelling krijgen, , indien op het moment van de vaststelling van de eindexamenuitslag het eindresultaat 'voldoende' of het eindcijfer 6 of meer is behaald. Deze onderdelen zijn in het programma van toetsing en afsluiting aangeven.

Artikel 14 Mededeling beoordeling schoolexamen (33)

1. De examinerator stelt binnen 15 schooldagen na een afgelegde toets van het schoolexamen de kandidaat op de hoogte van het resultaat en de wijze waarop het resultaat tot stand gekomen is.
2. De secretaris van het eindexamen maakt, binnen twintig schooldagen na elke schoolexamenweek, bekend, voor zover van toepassing:
 - welke cijfers zijn behaald voor het schoolexamen,
 - de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld,
 - de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo, en
 - de beoordeling van de maatschappelijke stage.
 -
3. De directeur maakt voor aanvang van het centraal examen aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
 - een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier;
 - een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
 - de beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
 - de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
 -
4. De directeur, de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het derde lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
5. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het derde lid genoemde overzichten en beoordelingen.

Artikel 15 Beoordeling schoolexamen (35)

1. De cijfers van toetsen van het schoolexamen worden uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. Indien een kandidaat een toets van het schoolexamen aflegt bij twee examinatoren stellen de examinatoren in onderling overleg het cijfer van de toets vast. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde cijfer. Indien de uitkomst van deze berekening geen getal met 1 decimaal is, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd, indien het tweede cijfer achter de komma 5 of hoger is.
3. De toetsen van de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel worden beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de toets.
4. Voor toetsen die een inleverdatum kennen, geldt dat per drie schooldagen overschrijding van die datum, het resultaat van de toets met één vol punt wordt verminderd tot een minimale waardering met het cijfer één.
5. De opdrachten van de handelingsdelen moeten 'naar behoren' zijn afgerond.
6. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
7. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het zesde lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
8. In afwijking van het zesde lid, worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
9. In afwijking van het zesde lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
10. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door tenminste twee examinatoren die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk.
11. In het geval de kandidaat het niet eens is met de beoordeling van een toets van het schoolexamen beslist de directeur.
12. De kandidaat kan bij de in artikel 2, lid zes, genoemde commissie van beroep tegen de beslissing van de directeur in beroep gaan. Artikel 2, lid 7, is overeenkomstig van toepassing.

Artikel 16 Herexamen schoolexamen (35b1)

1. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma. met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. Voor een kandidaat, die eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg aflegt, kan het bevoegd gezag dit recht in elk geval verlenen voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
3. De kandidaat meldt zijn herexamen schoolexamen op een daarvoor in de jaarkalender aangegeven moment, schriftelijk (digitaal), onder vermelding van het vak, dat hij wil herkansen, aan bij de secretaris van het eindexamen.
4. Het herexamen schoolexamen omvat de door de examencommissie aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
5. Het herexamen schoolexamen vindt op een daarvoor in de jaarkalender aangegeven moment plaats, doch uiterlijk een week voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
6. De examencommissie stelt vast hoe het cijfer van het herexamen schoolexamen in dat vak wordt bepaald.
7. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen schoolexamen in dat vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Hoofdstuk 4 Centraal examen en rekentoets

Artikel 17 Centraal examen in eerder leerjaar (37a)

1. In afwijking van artikel 37, tweede lid, van het Eindexamenbesluit, kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 22, tweede lid, en artikel 23, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 18 Regels omtrent het centraal examen (40).

1. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
2. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
3. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
4. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
5. Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Artikel 19 Verhinderung centraal examen (45)

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het College voor Toetsen en Examens. In dat geval deelt de directeur aan het College voor Examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 55 van het Eindexamenbesluit eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Indien het bevoegd gezag op grond van artikel 37, zevende lid, van het Eindexamenbesluit, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College van toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.
5. Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Hoofdstuk 5 Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 21 Eindcijfer eindexamen (47)

1. Het eindcijfer voor de rekentoets en alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Van de cijfers die zijn behaald bij de gelegenheden om de rekentoets af te leggen, bedoeld in artikel 26, geldt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer voor de rekentoets.
5. In afwijking van het vierde lid bepaalt de directeur in overleg met de kandidaat die gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van meerdere gelegenheden om de rekentoets af te leggen en gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid, bedoeld in artikel 51a1, vierde of vijfde lid van het Eindexamenbesluit, welk van de voor de rekentoets behaalde cijfers geldt als eindcijfer.

Artikel 22 Uitslag eindeindexamen leerwegen vmbo (49)

1. De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel alsmede voor de maatschappelijke stage de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald;
 - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgend het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindexamen van een profielvak of beroepsgerichte keuzevak behorend tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 25 van het Eindexamenbesluit niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, van het Eindexamenbesluit vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van de beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat die eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet geslaagd indien hij:
 - a. voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - b. voor het profielvak het eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
 - c. als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 24 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 24, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 23 Uitslag eindexamen havo (50)

1. De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij:
 - 1°. voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en;
 - 2°. de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: culturele en kunstzinnige vorming, maatschappijleer en het profielwerkstuk.
3. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
4. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 24 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 24, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 24 Herkansing centraal examen (51)

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 45, eerste lid, van het Eindexamenbesluit, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 22, tweede lid, of artikel 23, vierde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 van het Eindexamenbesluit en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste leerjaar of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 25 Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijke niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (51a)

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 27 Duplicaten en afgifte van verklaringen (54)

1. Duplicaten van afgeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden versterkt.

Hoofdstuk 6 Overige bepalingen

Artikel 28 Afwijkende wijze van examineren (55)

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Examenbesluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbende op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 29 Inzage centraal examenwerk (57)

1. Iedere (oud)examenkandidaat kan de directeur binnen de bewaartermijn schriftelijk verzoeken om inzage in haar/zijn eigen centraal examenwerk.
2. De directeur wijst schriftelijk een inzagemoment toe.
3. De inzage van het eigen centraal examenwerk vindt onder leiding van de examensecretaris plaats. Betreft de inzage het centraal examenwerk van het vak van de examensecretaris dan wordt deze vervangen door de plaatsvervangend examensecretaris.
4. De (oud)examenkandidaat kan zich bij de inzage van haar/zijn eigen centraal examenwerk door een door haar/hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.
5. De (oud)examenkandidaat mag tijdens de inzage de beschikking hebben over het correctievoorschrift. Tevens kan de (oud)examenkandidaat vragen om een kopie van haar/zijn centraal examenwerk.
6. Een aanwijsbare fout bij de correctie meldt de (oud)examenkandidaat 24 uur voor afloop van het aanmeldingsmoment voor het tweede tijdvak, respectievelijk het derde tijdvak, schriftelijk en onderbouwd met argumenten bij de directeur.

7. De eerste corrector kijkt op verzoek van de directeur of op grond van de argumenten van de (oud)examenkandidaat of naar zijn eigen mening een aanpassing van de score aan de orde is.
8. De eerste corrector voert overleg met de tweede corrector over de eventuele aanpassing van de score. Het resultaat van dit overleg wordt schriftelijk vastgelegd en aan de directeur medegedeeld.
9. Alleen als beide correctoren in overleg tot de conclusie komen dat de score wordt aangepast, wordt deze aangepast.
10. De directeur past de uitslag aan en deelt deze de (oud)examenkandidaat mede.
11. Als beide correctoren van mening zijn dat de score niet dient te worden aangepast, laat de directeur dat aan de (oud)examenkandidaat weten.
12. Tegen het in lid 9 en 11 genoemde besluit kan de (oud)examenkandidaat niet in beroep.

Artikel 30 Spreiding voltooiing eindexamen (59)

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
 2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken in de examenvakken centraal examen heeft afgelegd.
- Artikel 23, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
3. De directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 21 of artikel 22.

Artikel 31. (61) Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen als bedoeld in artikel 118jj van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals dit op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 49 en 50.
4. In afwijking van de artikelen 52, eerste lid, onderdeel a, 52c, tweede lid, en 53, eerste lid, onderdeel a, en vierde lid, onderdeel b, wordt het cijfer voor het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van het tweede lid, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 49 of artikel 50, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst op grond van artikel 52, derde lid.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet.
8. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Hoofdstuk 7 Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 31 Handhaving voorschriften oude stijl (66)

De op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit door Onze Minister gegeven regelingen en beschikkingen ter uitvoering van het Eindexamenbesluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., het Eindexamenbesluit avondschole n v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. en het Eindexamenbesluit l.b.o. berusten vanaf dat tijdstip op dit besluit.

Artikel 32 Inwerkingtreding (67)

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2021.

Artikel 33 Citeertitel (68)

Dit besluit kan worden aangehaald als: 'Eindexamenreglement Dalton Dokkum 2021-2022 OVO Fryslân-Noord te Leeuwarden'

Dokkum, september 2021

Sipke Saakstra
Directeur
PJ Dalton Dokkum
Dokkum

Bijlage 1

De Commissie van Beroep wordt gevormd door:

- het lid van het College van Bestuur van de OSG Piter Jelles, voorzitter
- een directeur van een school(locatie) van Piter Jelles*
- een lid van de MR uit bij voorkeur de oudergeleding

De coördinator examens van de OSG Piter Jelles treedt op als notulant van de commissie van beroep.

Adres Commissie van Beroep:

Secretariaat College van Bestuur,
Postbus 9002
8903 LA Leeuwarden

- * De commissie wordt samengesteld nadat een beroep is aangetekend door een examenkandidaat of zijn/haar wettelijke vertegenwoordigers. De in de commissie te benoemen directeur kan niet de directeur zijn van de school waar de examenkandidaat examen doet.